

# Advent – čas fialového očekávání

**Adventní období začíná čtvrtou nedělí před Vánocemi a končí v podvečer 24. prosince.**

Tuto dobu slaví křesťané od r. 354, tehdy ještě pod názvem Adventus Domini, Příchod Páně. Znamenal pro ně i tak trochu tajemný čas vymezený 4 nedělmi před slavností **Narození Páně, tj. Božím hodem vánočním 25. prosince. Jde skutečně o 4 neděle (dny), nikoliv o 4 týdny.**

V adventu vč. vigilie Narození Páně (lat. *vigilia* = bdění, starší češtinou *svatečer*, mše sloužená v předvečer svátku Narození Páně, hovorově „půlnoční“) se používá fialová liturgická barva, oltáře se nezdobí květinami – na znamení hlubokého ponoření do sebe sama. Až o 3. neděli adventní lze v liturgii používat barvu růžovou ke zdůraznění radosti z blížícího se Narození Syna Božího. **Proto někdy bývá mezi třemi fialovými i jedna svíce adventního věnce růžová.**

## Atributy adventu – roráty, adventní svíce a adventní věnec

**Advent je doba rorátů – čas koled nastává až později.** Dnes již s velkým předstihem všude znějí koledy. Není to z hudebního ani liturgického aspektu „správné“.

### ADVENTNÍ SVÍCE – symbolika:



### Knot = duše, svíce = tělo, Vůně = božství

Kult světla byl nedílnou součástí náboženství dávno před křesťanstvím. Ve Starém zákoně je světlo spojováno se životem a oddělením se od tmy.

**Podle Nového zákona je světlem vše, co pomáhá najít cestu k Bohu; nejzářivějším světlem se stal Ježíš – „svíce, jež bude svítit všemu“.** Nedlouho po vzniku křesťanství si světlo našlo cestu do bazilik a olejové kahance začaly být postupně nahrazovány důstojnějšími symboly – štíhlými svícemi ze včelího vosku.

Běžně se začaly využívat při bohoslužbách ve 4. století, ale jejich vstup do křesťanských svatostánků nebyl přijímán bez výhrad. Přesto se záře svící coby každodenní připomínka světla života věčného nakonec stala trvalou součástí liturgie a církev se již v jejich užívání neomezovala.

**V obyčejných domácnostech se drahé svíčky téměř nevyskytovaly. I na královských dvorech ještě ve 14. století byly vzácností.**

Plamínky svící provázely věřící všemi nedělmi adventu – jejich postupné zapalování (vždy jedna svíce každou nedělí) se stalo běžné u téměř všech křesťanských rodin.



# ADVENTNÍ VĚNEC

## první posel přicházejících Vánoc



Dnes patří k nejnámějším symbolům, i když se řadí k nejmladším vánočním tradicím. Jeho smysl byl původně docela jiný než coby dnešní pouhá dekorace. Nejstarší písemně doložená zpráva pochází z roku 1838 z Hamburku, kde – správce místního sirotčince – Johann Heinrich Wichern pověsil počátkem adventu nad vstupní dveře velký ze dřeva vyřezávaný věnec. Každý den na něj umístil jednu zapálenou svíci. A do pokladničky pod ním mohli zbožní lidé házet milodary pro opuštěné a osiřelé děti.

Lidem se tento způsob odpočítávání příchodu Spasitele zalíbil a podobnými věnci si začali zdobit i své domovy – ty už byly menší a měly svíčky pouze čtyři: za každou adventní neděli jednu:

- první týden hoří jedna svíčka,
- druhý dvě
- a poslední neděli před vánočními svátky hoří všechny.

**Věnce se zhotovovaly se i ze zelených větvíček jehličnanů – symboly věčného života; tvar kruhu má vyjadřovat jednotu lidí a Boha, plamen svíček připomínat nárůst světla, pokoje a radosti nad Kristovým příchodem.**

Svíčky jsou většinou fialové. Někdy se objeví tři fialové a jedna růžová – zapálená o 3. adventní neděli (známé jako *Gaudete — Radujte se*). Fialová barva bývala velkou vzácností, a tak ji v domácnostech nahrazovala snadněji dostupná červená.

Paradox: Křesťanská tradice velí barvu fialovou, lidová tradice zapovídá užívání nepřirodních materiálů. „Fialová“ je ovšem v přírodě prakticky nedostupná, tak se často používaly alespoň červené doplňky.

Adventní věnce nepatří nikam jinam než na vstupní dveře (dnes raději z bezpečnostních důvodů doporučeno bez svíček).

## VÁNOČNÍ (přesněji předvánoční – adventní) TRHY



Trhy předcházely vánoční svátky již od středověku a pořádalo je snad v každé větší město. Byly i příjemným a dlouho očekávaným oživením. Celé rodiny se zde – mnohdy po dlouhé době – setkávali s přáteli i známými a kromě nákupů si čile vyměňovali i více či méně důležité informace.

Nabídka bývala různorodá, jak se říká „od herynku po biče“, od věcí praktických přes ty sloužící spíše marnivosti až po šarlatánská a čistě jarmarečně zbytečná lákadla: kouzelné elixíry, vodičky, masti, talismany....

**K trhům patřily různé atrakce (střelnice, panoptika, kejklíři, akrobaté, „báby s planetami“, věštkyňe i jasnovidky) i muzikanti (flašinetáři, harfenisté či zpěváci se svými zpívanými příběhy původu i úrovní provedení značně rozličných).**

**Nechyběla ani loutková divadla.**

I dnes zůstávají trhy, včetně doprovodných divadelních a hudebních programů, příjemným předvánočním zpestřením života velkých i malých měst.